

פריקה וטעינה

בפרשת כי תצא אנו לומדים על הציווי "לא תראה את חמור אחיך או שורו נפלים בדרך והתעלמת מהם הקם תקים עמו".

המשנה במסכת בבא מציעא מלמדת אותנו: "פרק וטעו, פרק וטעו, אפלו ארבעה וחמשה פעמים, חיב, שנגמר עזב תעזב".

יש כאן השלמה של המעשה, לא רק שעליך לפרוק, אלא עליך גם לעזור בטעינה, אמנם לא בכל תנאי כדברי המשנה במסכת בבא מציעא: "הלה וישב לו ואמר הואיל ועליך מצוה, אם רצונך לפרק פרק, פטור, שנגמר עמו". אם היה זקן או חולה, חיב.

מצוה מן התורה לפרק, אבל לא לטעון. רבי שמעון אומר אף לטעון. רבי יוסי הגלילי אומר אם היה עליו יתר על משאו, אין זקוק לו, שנגמר תחת משאו, משאוי שכול לעמד בו".

ראוי להתבונן בטעם שנתן ספר החינוך לדין זה: "משרשי המצוה, ללמד בפשנו במדת החמלה שהיא מדה משבחת, ואין צריך לומר שחובה עלינו לחמל על האיש המצטער בגופו, אלא אפלו (על) המצטער באבדת ממונו, מצוה עלינו לחמל עליו ולהצילו".

חז"ל למדים מכאן מספר דינים, גם כלפי האדם וגם כמקור ל"צער בעלי חיים" וניתן ללמוד מכאן עקרונות להתנהלות משפחתית וחינוכית: אין צריך לומר שחובה עלינו לחמל על האיש המצטער, לעזור לו לפרוק את המשא, ותשומת לב לצער, פגיעה ורגש בני המשפחה הם יסוד לקיומה. יש לסייע בטעינה, התמודדות להמשך המסע.

ברם, אין כאן הסרת אחריות מבעל המשא, ולכל אחד המשא שלו, שהרי "הלה וישב לו ואמר הואיל ועליך מצוה, אם רצונך לפרק פרק, פטור, שנגמר עמו" וצריך להיזהר מהסרת האחריות מן האדם ויצירת מצב של ניצול/מסכנות.

הרב דידי גרשנזון

יועץ חינוכי,

מאמן אישי ומנחה הורים

"בוחרים במשפחה" - ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם